

SABBATO QUATVOR 47
temporum. Luca .III.

In illo tempore: Anno quintodecimo imperij Tiberij Caesaris, procurante Pontio Pilato Iudæa, tetrarcha autem Galilææ Herode, Philippo autem fratre eius tetrarcha Iurææ & Trachonitidis regionis, & Lysania Abilina tetrarcha. Et reliqua.

Herodes, Philippus, & Lysania, qui cum Pilato præside Romano Iudæam regebant, filij sunt Herodis, illius sub quo dominus natus est. Inter quos & ipsa Herodem Archelaus frater eorum decem annis regnavit. Qui à Iudæis ob intolerabilem animi ferocitatem apud Augustum criminatus, æterno apud Viennam dispersit exilio. Regnum vero Iudææ quo minus ualidum fieret, idem Augustus per tetrarchias scindere curavit. Porro Pilatus duodecimo anno Tiberij Caesaris in Iudæam missus, procuratoriam suscepit gentis, atque ibi per decem continuos annos, usque ad ipsum penes finem Tiberij perduravit. [Sub principibus sacerdotum Anna & Caipha, factum est uerbum domini super Iohannem Zachariæ filium in deserto.] Ambo quidem, incipiente prædicatione Iohannis, i. Annas & Caiphas, principes fuerunt sacerdotum, sed Annas illum annum, Caiphas uero illum, quo dominus crucem ascendit, administrabat, & quidem tribus alijs in medio pontificatu perfunctis, uerum his maxime, qui ad domini passionem pertinerent, ab euangelista commemoratis. Legalibus namque tunc præceptis uis & ambitu cessantibus, nulli pontificatus honor uitæ uel gloriæ merito reddebat: sed Romæ

na potestate alijs nunc, itē & alijs summi sacerdotij honor prestabat. Deniq; Iosephus refert in hunc modum, dicēs: Valerius Gratus, Anna sacerdotio deturbato, Ismaelē pontificē designauit, filiū Bassi. Sed & hunc nō multo post abiciēs, Eleazarū Ananiæ pontificis filiū pontificatui subrogauit. Post annū uero etiā hūc arcet officio. Octauianus Imperator regnauit annis quinquaginta sex, & Simoni cuidā Canissii filio pontificatus tradidit ministeriū. Quo nō amplius & ipse quā unius anni spatio perfunctus, Iosephū cui & Caiphas nomē fuit, accepit successorē. Ac per hoc omne tēpus quo dñs noster in terris docuisse describitur, intra quadriennij spatia coartatur, in quo quatuor istæ (quas Iosephus memorat) successiones pontificū describunt, uix unoquoq; per annos singulos ministrāte. Quia ergo Iohānes illū prædicare ueniebat, q̄ & ex Iudæa quosdā, & multos ex gētib; redempturus erat, per regē gentiū, & principes Iudæorum prædicationis eius tēpora designātur. Quia autē gentilitas colligenda erat, & Iudæa p̄ culpa perfidię dispergenda, ipsa quoq; descriptio terreni principatus ostendit. Qm̄ & in Romana republica unus preuisse describitur, & in Iudæa regno per quartā partem plurimi principabantur. Voce em̄ nostri redemptoris dī: Omne regnū in seipso diuisum, desolabit. Liquet ergo q̄d ad finē regni Iudæa peruenerat, q̄ tot regibus diuisa subiacebat. Apte quoq; non solū quibus regibus, sed quibus etiā sacerdotib; actū sit, demonstrat: ut q̄a illum Iohānes Baptista prædicaret, q̄ simul rex & sacerdos existeret, Lucas euangelista p̄dicationis eius tēpora, per regnum & sacerdotium designauit. **Et uenit in omnē regionē Jordanis, prædi-**

Luc. ii.

icans bapismū p̄cēnitentiæ, in remissionē peccatorū. Cunctis legentibus liquet, quia Iohannes bapismū p̄cēnitentiæ nō solum p̄dicauit, uerum etiā quibusdā dedit, sed tñ bapismū suū in remissionē p̄c̄tōrum dare non potuit. Remissio etem̄ p̄c̄tōrum, in solo uobis bapismo Christi tribuitur. Notādum itaq; quod d̄r, p̄dicans bapismū p̄cēnitentiæ in remissionē peccatorum, qm̄ bapismū quod p̄c̄tā sol ueret, quia dare non poterat, p̄dicabat. **Ut sicut incar natum uerbū patris p̄currebat uerbo p̄dicatiōis, ira bapismū p̄cēnitentiæ quo p̄c̄tā solui nō possunt.**

Sicut scriptū est in libro sermonum Isaia prophete: **Uox clamantis in deserto, parate**

uiam dñi, rectas facite semitas dei nostri.] Idē uero **Iohannes Bap.** requisitus q̄s esset, respōdit: **Ego uox clamantis in deserto.** Qui ideo uox à p̄pheta uocatus est, quia uerbum p̄c̄ibat. Qui etiā in desertū clamat, q̄a derelictā ac destitutā iudææ solatiū redemptionis annunciat. **Quid autē clamaret, aperitur cū subditur: [Parate uiam domini, recte facite semitas eius.]** Om̄is qui fidē rectam & bona opera p̄dicat, quid aliud q̄ uenienti dño ad corda audientiū uiam parat, ut hanc uis gratiæ penetret, lumē ueritatis illu stre, **Ut rectas deo semitas faciat, dū mundas in aī cogitationes per sermonē bonę p̄dicatiōis format.**

Om̄is uallis implebitur, & om̄is mōs & collis humiliabitur. Quid hoc loco uallium nomine, nisi humiles? quid mōtium & collium, nisi superbi hōies designantur? In aduentu igit̄ redēptoris ualles impletæ, montes uero & colles humiliati sunt, q̄a iuxta eius uocē om̄is qui se exaltat, humiliabitur: & qui se humiliat, exaltabitur. **Vallis etem̄ impleta crescit,**

Isaie. 40.

50 **DOMINICA QUARTA**

mons autem & collis humiliatus decrescit. Quia nimirum in fide mediatoris dei & hominum, hominis Iesu Christi, & gentilitas plenitudinē gratiæ accepit, & Iudæa per errorem p̄fidia, hoc unde tumebat, perdidit. **Et erūt praua in directa, & aspera in uias planas.** Prava in directa fiunt, cum malorū corda per iniustitiā detorta, ad iustitiæ regulā dirigunt. Et aspera in uias planas mutantur, cū immites atque iracūdaē mentes, per infusionem supernæ gratiæ, ad lenitatē māsuētudinis redeūt. Quā enim uerbū ueritatis ab iracunda mēte nō recipitur, quasi asperitas itineris gressum pergēntis repellit. Sed cum iracūda, p̄ acceptam māsuētudinis gratiā, correptionis uel exhortationis uerbum recipit, ibi planam uiam p̄dicator inuenit, ubi prius pro asperitate itineris pergere, id est, p̄dicacionis gressum ponere nō ualebat. **Et uidebit omnis caro salutare dei.** Quia oīs caro accipit oīs homo, salutare dei, uidelicet Christum, in hac uita omnis homo uidere nō potuit. Vbi ergo in hac sententia propheta prophetiæ oculū nisi ad extremum iudicij diē tendit, ubi cum apertis cælis, ministrantibus angelis, consedentibus apostolis, in sede maiestatis suæ Christus apparuerit, oīs hunc & electi & reprobi pariter uidebūt, ut & iusti de munere retributionis sine fine gaudeant, & iniusti in ultione supplicij in perpetuum gemant.

DOMINICA QUARTA

Aduentus. Iohannis .I.

In illo tempore: Miserunt Iudæi ab Hierosolymis sacerdotes & leuitas ad Iohannē, ut interrogarent eū, tu quis es? Et rel.